

ПОНЯТТЯ «РЕЛІГІЙНА ЖУРНАЛІСТИКА» ТА ВИСВІТЛЕННЯ НОВИН НА ХРИСТІЯНСЬКУ ТЕМАТИКУ У ВІТЧИЗНЯНИХ ЕЛЕКТРОННИХ ЗМІ

Андрій Смусь

*Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука,
вул. акад. С. Дем'янчука, 4, МЕТУ, Рівне, 33027, Україна
e-mail: mitchukoa@ukr.net*

У статті зроблено спробу здійснити глибокий аналіз та визначити передумови виникнення у вітчизняній журналістиці такого явища як «релігійна журналістика».

Ключові слова: вплив на аудиторію, конфесійний поділ, релігійна журналістика, телевізійний випуск новин, телевізійні рейтинги, телеканали України.

Постановка проблеми. Сьогодні неможливо говорити про певні речі в політичній, економічній, суспільній сфері, виборчі технології, не згадуючи про релігійне життя. У 2004 р. ми були свідками, як Церква відігравала ту чи іншу роль на виборах. Бачимо, що всі лідери так чи інакше звертаються до релігійної тематики. Помічаємо, яку роль у суспільному та політичному житті України відіграють візити патріарха Кірила. Відтак, обходитися без якісної релігійної інформації суспільству важко, особливо, якщо зважити, що українці входять у сімку найбільш релігійних народів Європи, а міжконфесійна ситуація в Україні нині є найскладнішою у світі. Її недооцінювання з боку державних інституцій та представників засобів масової інформації не дають можливості гармонійному розвитку України.

Окреме та важливе місце у цьому контексті належить засобам масової інформації, оскільки, як показують наші дослідження, сьогодні релігійні питання та суто церковна проблематика стають однією з найпопулярніших тем не тільки для теологічних або наукових досліджень, до них все частіше звертаються у засобах масової комунікації (ЗМК). Результатом цього процесу стає активне обговорення місця релігії та церкви у розвитку суспільства і особистості, їх ролі у соціальних процесах та рухах, впливі на політику, культуру, світогляд тощо.

Мета статті – відштовхуючись від типології релігійної журналістики, розробленої Максимом Шевченком, у статті ми намагатимемось дослідити її практичне застосування та найбільш впливові її типи серед вітчизняних електронних ЗМІ.

Предметом стане аналіз інформаційних випусків новин п'ятох популярних телеканалів України та визначення рейтинговості новин на релігійну тематику. Також ми дослідимо першоджерела релігійної інформації; вкажемо на проблеми та недоліки у висвітленні таких матеріалів в інформаційних випусках новин.

Дослідження. На початку XXI століття серед сучасних науковців триває дискурс стосовно типологізації поняття «релігійна журналістика». Чимало з них досліджували

цю проблему. Втім, досі не визначено, який саме тип релігійної журналістики є найбільш поширеним серед світських засобів масової інформації та впливовим на аудиторію. Викладач факультету журналістики ЛНУ ім. Івана Франка І. Скленау у своєму дослідженні про поняття релігійної журналістики, проблеми, з якими стикаються журналісти під час написання матеріалів на тематику стосунків людини з Богом прийшов до висновку, що сьогодні в Україні не існує жодного відділення чи кафедри релігійної журналістики [19, с. 1]. Єдиний крок, зроблений у цьому напрямку – це магістерська програма на базі ЛНУ ім. І. Франка та УКУ, яка передбачає навчання основам релігійної журналістики, також освітні ініціативи Києво-Могилянської та Острозької академій. Тому, на думку науковця, сьогодні для українського журналіста виникає інша альтернатива – самостійне вивчення і дослідження конкретних релігійних проблем.

Значне місце у висвітленні релігійної тематики у сучасних українських ЗМІ посідає питання про взаємовідносини між державою і Церквою. У статті „Сім світильників України” Олег Гавриш структуровано показав основні конфесії нашої держави та закінчив висновком про парадоксальність такого релігійного [5]. Яна Седова “Як у нас з Вірою” в щотижневому журналі “Фокус”, також відобразила конфесійну ситуацію в Україні і звернулася із відповідними запитаннями до фахівців, які коментували наш релігійний поділ [17, с. 3]. Чимало науковців намагаються проаналізувати важливість «релігійної журналістики», розглянувши її у вузькій проекції, аналізуючи окрему деномінацію. Максим Балаклицький у статті «Перспективи протестанської журналістики» дослідив історію становлення та перспективи цього явища в Україні, зацентрувавши увагу на важливості утворення асоціації незалежних християнських журналістів, представником якої в Україні є «Новомедіа». Автор наводить конкретні приклади роботи протестантських журналістів під час написання соціально важливих матеріалів, робота над якими є досить небезпечною в Україні. Науковець висуває гіпотезу, що світські українські журналісти можуть навчитись у протестантів досвіду протистояння економічному та політичному тискові – формам владного контролю, що найбільше деформують етичне обличчя вітчизняних ЗМІ, – досвіду переживання морального обов’язку як професійної та громадянської позиції [1, с. 34]. А. Бойко в науковій роботі «Церковна преса. Якою вона має бути» обігово акцентує увагу на понятті «релігійна журналістика», називаючи це явище «церковною пресою». Якою має бути церковна преса сьогодні? На це питання А. Бойко шукає відповіді, аналізуючи видання православної преси XIX століття [4]. В. Перехейда в книзі «Преса і християнське виховання молоді» розглядає передовсім проблему виховання на матеріалах педагогічного тижневика «Освіта», дослідженого в період 1992–2005 рр. функціонування системи повідомлень як ідеологічного цілого газети, її жанристики, рубрикації, ілюстрування, мови і тону публікацій тощо. Ця студія для нашої наукової роботи є цінною завдяки глибокому аналізу автором християнської преси, її особливостей. Крім цього, науковець торкається і роботи журналістів, які працюють над матеріалами на релігійну тему [14, с. 29]. Підходи до осмислення та висвітлення релігійної тематики у пресі ґрунтовно пояснює дослідниця А. Бойко в текстах лекцій «Релігія в мас-медіа України». Вона оцінює етичність позиції журналістів так: «Більшості журналістів писати про доброчинність, душпастирство, гуманітарну допомогу церкви суспільству, психологію тих, хто звертається до традиційних і

нетрадиційних релігійних організацій, нецікаво. Журналісти професійно налаштовані на сенсацію, скандал, «смажені факти» [3, с. 158]. Значно виграшніше опублікувати скандальний випадок з церковного життя (хай і не типовий), ніж докладно, мовно, адекватно писати про життя релігійної організації, духовенства, віруючих тощо [14, с. 32]. Автор відзначає, що журналісти, які працюють у конфесійних ЗМІ, дуже швидко звикають писати своєрідні «пропагандистські» матеріали, відстоюючи цінності своєї церкви або релігійної общини. Певно, що ні про яку об'єктивність, рівновагу у поданні матеріалу, професійні стандарти мови не може бути». Президент християнської медіа-групи «In-victory media» Сергій Вельбовець в інтерв'ю головному редактору інтернет-порталу *belarusnews.ru* Євгену Мільту визначив вплив «Релігійної журналістики» та поділив її на два типи – церковну та незалежну [13]. На думку журналіста, церковні ЗМІ повинні писати те, що в інтересах конкретної церкви і управляється церковним керівництвом. Незалежна релігійна преса керується редакцією, до складу якої входять, звичай, співробітники, які належать до різних конфесій.

За своїми напрямками та спрямованістю сучасні науковці намагались класифікувати «релігійну журналістику» на декілька типів. Один із відомих російських журналістів, експерт з проблем етнокультурної та релігійної політики Максим Шевченко вважає, що релігійна журналістика – не лише одна з найважчих галузей журналістської праці, а й одна з найбільш соціально та політично відповідальних і перспективних. Науковець дав чітке визначення типам релігійної журналістики (далі РЖ), описавши її сферу застосування. Насамперед автор дає чітке визначення поняттю «Релігійна журналістика». Її він називає **«напрямок журналістики, в рамках якого журналісти займаються описом і вивченням життя і діяльності релігійних конфесій, організацій і об'єднань, а також форм і ступені їх впливу на суспільні, політичні і культурні процеси. Релігійна журналістика включає в себе широкий спектр найрізноманітніших тематичних ліній»** [22, с. 1]. РЖ може бути представлена у всіх без винятку галузях журналістської діяльності, і її принципи розкриття змісту і проблематики є універсальними для друкованих ЗМІ, радіо, телебачення і Інтернет. Крім того, релігійна журналістика поділяється на незалежну та корпоративну.

Незалежна журналістика – орієнтована на інформаційну діяльність в рамках відкритого або, принаймні, демократичного суспільства, що сповідує принципи публічності суспільно значимої інформації, незалежність експертних суджень і обов'язкове представлення різноманітних точок зору [22, с. 3].

Корпоративна журналістика – захищає інтереси корпорацій, від імені яких виступає журналіст або засіб масової інформації. Вона зовсім не обов'язково діє згідно з принципами відкритого суспільства. Журналіст, котрий діє від імені корпорації або в рамках корпоративної етики, має право (а інколи зобов'язання) висловлювати і намагатись впливати на громадську думку, відповідно до інтересів тієї корпорації, від імені якої він виступає [22, с. 4].

Конфесійна журналістика – відображає богословську, соціальну, політичну точку зору конфесії на світові процеси загалом, або аналогічну точку зору певної групи віруючих, які належать до конкретної конфесії. При цьому тут достатньо, щоб журналіст декларував свою конфесійну приналежність як визначальну у його світогляді і методиці аналізу світу для того, щоби вважати його журналістом, який займається

конфесійною журналістикою. У цьому випадку конфесійний журналіст зобов'язаний, аби не вводити суспільство в оману, вказати на конкретну приналежність до релігійної організації і в жодному разі не виступати від імені тієї релігійної організації, до якої він не належить. У протилежному випадку він ризикує бути звинуваченим в діяльності, несумісній із статусом журналіста, і як мінімум, провокаційною [22, с. 5].

Богословська журналістика – займається вивченням і описом богословських аспектів життя і діяльності конфесії. Здебільшого, богословська журналістика є підрозділом журналістики конфесійної, оскільки важко займатись аналізом богослов'я, не розділяючи основних положень богословської доктрини. Такий тип релігійної журналістики орієнтований на аудиторію, яка не має прямого відношення до області походження цієї конкретної інформації. Тобто, журналіст, що спеціалізується в богословських питаннях повинен вміти чітко формувати тонкі богословські матерії на мові зрозумілій і доступній широкому колу споживачів. Для класичної журналістики кінця XIX – початку XX століть богословська проблематика мала частково характер політичний, оскільки релігійні організації домінували в політичному житті держав (наприклад, православна Церква – в Росії, католицька – в Іспанії і т. д.) і внутрішньоконфесійні богословські дискусії набували гострого, полемічного характеру, втягуючи в себе цілі прошарки населення (битва за Унію (Україна), Папська республіка, протестантизм). Традиція богословської журналістики в певному сенсі взагалі одна з найдревніших журналістських традицій – публічні полемістичні листи грецьких і римських авторів з приводу сенсу релігійних подій чи явищ, послання перших християн, відкрита переписка талмудських мудреців, роботи ісламських богословів або, наприклад, переписка Еразма Роттердамського і Мартіна Лютера лежать в основі цієї традиції [22, с. 6].

Релігійно-історична журналістика – займається дослідженням актуальних питань релігійної історії. Мова йде не лише про суто наукове дослідження, а й про здатність журналіста передати історичний контекст релігійної традиції, показати її вплив на сучасний стан релігійного або конфесійного життя. Історичні і водночас релігійні журналістські роботи можуть слугувати, з одного боку, зміцненню міфологічного ряду, іміджевих сторін діяльності релігійних організацій і, з іншого боку, викриттю релігійних конкурентів, представленню їх у вигляді сектантів, розкольників, таких, що відійшли від істини. Відтак, з одного боку, релігійно-історична журналістика є засобом маніпуляції з боку релігійних організацій громадською думкою в своїх інтересах. З боку ж суспільства вона може бути засобом контролю над суспільною і політичною активністю релігійних організацій [22, с. 6].

Релігієзнавча журналістика – напрямок, наближений до наукових досліджень, і спирається на власний науковий метод аналітичного вчення і описання релігії, релігійної традиції, організації, конфесії і релігійно-обрядового життя, як феномена людського буття, без надання йому сакрального змісту. Це погляд ззовні, а не з середини конфесії. Подібний метод останнім часом часто піддається критиці з боку релігійних організацій, які сприймають релігієзнавство як виключно атеїстичний, критичний по відношенню до самого феномену віри метод дослідження [22, с. 7].

Релігійно-політична журналістика. Цей напрямок релігійної журналістики, як метод аналітичної журналістики, виник в рамках політичної журналістики. Саме вона підняла питання щодо оцінки і вивчення впливу релігійних громад на політичні процеси в світі і Україні. Принципи цього нового підходу були такими:

- розгляд релігійних організацій та громад не лише як власне релігійних (у традиційному розумінні цього слова) общин, а й як суспільних, а інколи і політичних організацій і груп, що володіють цілісним світоглядом, історичним, а, відповідно, і політичним проектом;
- розгляд доктрин релігійних організацій і релігійних груп як потенційно політичні проекти, що дають чітку уяву цих організацій і груп про виплеканий їхній «Ідеальний» соціальний і політичний устрій;
- розгляд інтересів релігійних організацій і релігійних груп як політичних інтересів і виражених у політичних програмах, якими є релігійні доктрини і розроблені на їх основі соціально-світоглядні концепції;
- визнання факту, що релігійні організації і релігійні групи виступають на громадсько-політичній арені з чітко оформленими і усвідомленими ними суспільними і політичними проектами, вираженими релігійною лексикою під виглядом релігійних доктрин [22, с. 8];
- розгляд цих процесів загалом, пов'язаних з діяльністю релігії.

Свого піку та нових обертів сучасна релігійна журналістика, як творчий підрозділ із висвітлення новин на релігійну тематику, в Україні набула на початку XXI століття: створилась асоціація християнських журналістів та мовників «Новомедіа», при інформаційному агенстві «Уніан» функціонує окремий підрозділ «Уніан-релігія», який займається підготовкою найбільш актуальних новин на релігійну тематику, їх подальшим розміщенням у мережі Інтернет. Окремо в цьому контексті варто згадати портал «Релігійна інформаційна служба України», «Релігія в Україні», з яким РІСУ фактично працює в одній ніші, крім того портал «Православ'є в Україні», який є одним з піонерів українського християнського інтернет-простору. Також вартий уваги сайт Інституту релігійної свободи. Практично у всіх конфесій створені прес-служби, які постійно озвучують офіційну позицію на ті чи інші процеси. Активно створюються релігійні телеканали: «Глас», «КРТ», «Надія», «CNL», «TBN», «Телебачення Віковичного Слова EWTN», «Посмішка дитини».

Загалом, якщо український релігійний медіа-простір порівнювати з Росією та Польщею, де католицькі видання входять у сімку найбільш респектабельних тижневиків країни, в Україні такі тижневики відсутні. Також у Росії ціла низка газет має релігійний додаток. В Україні жоден інформаційний сайт його не має. Зрештою, лише деякі церкви мають адекватні прес-служби, а конфесійні видання взагалі мають невеликий рейтинг і вплив. І частіше масовий читач іде не на спеціалізоване видання, а звертається до світських.

Відтак, сьогодні говорити про брак релігійної інформації в медіа-просторі України, схоже, не доводиться. Інше питання, – якої вона якості та як і які релігійні новини доносять інформаційні випуски провідних телеканалів України до глядацької аудиторії. Кожен з цих ЗМІ виконує свою роль як в діяльності громади, так і в процесах, які мають місце в сучасному суспільстві.

Висуваємо гіпотезу про те, що телевізійні випуски світських телеканалів не сприяють у донесенні до глядацької аудиторії найцікавіших новин, які мали місце у релігійному житті України та сприяли утвердженню моральних принципів у суспільстві.

Не останню роль у цьому відіграє людський фактор, – конфесійна приналежність власників телеканалів до певної релігійної громади, переконання якого і впливають на вибіркове оприлюднення новин на релігійну тематику.

Доведенню нашої гіпотези нам допоможе теоретичний *метод* – гіпотетико-дедуктивний та емпіричні *методи*, а саме: спостереження, опис, порівняння. Серед загальнонаукових *методів* дослідження ми обрали аналіз та узагальнення.

За даними компанії Gfk Ukraine на 15.05.2011 року в Україні є популярними такі телеканали: «Інтер», «Студія 1+1», «Україна», «ICTV», «Новий канал» [18].

Перелік телеканалів та випусків новин

Номер за пор.	Назва телеканалу	Назва випуску новин
1.	Інтер	Подробности
2.	Студія 1+1	ТСН
3.	ICTV	Факти
4.	Україна	События
5.	Новий канал	Репортер

Від 1 серпня до 31 серпня 2012 року ми здійснили спостереження й опис інформаційних випусків новин згаданих телеканалів. Метою було проаналізувати кількість та тематику релігійних репортажів, які транслювались в ефірі. За допомогою інтернет-сторінок згаданих телеканалів ми визначили рейтинг матеріалів серед користувачів інтернету.

Найбільше репортажів на релігійну тематику у серпні було в ефірі телеканалу «Інтер» (15) [7]. Перша позиція за відвідуваністю у сюжету «про групу «Pussy Riot» (5257 відвідувань станом на 31 серпня 2012 року). Друга – сюжет від 17 серпня «про спилування хреста на Поклонній горі у Києві учасниками руху «Фемен» (5026). Третя позиція за матеріалом «про поновлення спиланого хреста у Києві» (4400). Варто відзначити, що телеканал «Інтер» намагається широко висвітлювати релігійну картину в Україні у своїх інформаційних випусках. У серпні глядачі переглянули цікавий матеріал про «Яблучний Спас» (19 серпня), та «паломництво християн до сільського храму на Одещині» (16 серпня). Чимало матеріалів є про мусульманський світ. Сюжет про завершення Рамадану» (19 серпня). Двадцятого серпня вийшов репортаж «про найбільший греко-католицький храм у Коломиї. Приділено увагу в ефірі «Подробностей» релігійно-політичному типу РЖ. Двадцять дев'ятого серпня телеканал оприлюднив інформацію про заклик УПЦ МП до священників не брати участі у виборах до Верховної Ради.

Другим серед п'яти провідних телеканалів за кількістю релігійних сюжетів у серпні 2012 року посів телеканал «ICTV» (13) [9]. Високу відвідуваність після оприлюднення випуску в мережі Інтернет забезпечив матеріал від 17 серпня про «спилування хреста на Поклонній горі у Києві учасниками руху Фемен» (5406 відвідувань станом на 31 серпня 2012 року). Другу позицію зайняв матеріал «про цілування руки Президенту Путіну російським православним священником та реакція Президента

(5302). Третя «про візит Мадонни до Москви та її молитву за скандально відому групу «Pussy Riot» (2939). Такі сюжети як «теракт в Дагестанському храмі» (52), «висвячення ректора вишу у сан священника УГКЦ» (10), «чим живуть старовіри» (9), спорудження найбільшого храму УГКЦ у Коломиї (7) отримали найменшу відвідуваність серед користувачів електронною сторінкою телеканалу в мережі Інтернет. В ефірі телеканалу також відчувається певна прихильність до Української греко-католицької церкви.

Третім з-поміж п'яти телеканалів посіла «Студія 1+1» (9) [8]. Лідирує за кількістю переглянутих репортажів у мережі Інтернет матеріал про «православний патруль в Москві» (3400). Його представники спалили фото Мадонни в знак підтримки нею руху «Pussy Riot» та пропаганди гомосексуалізму. Сюжети про спалювання хреста (3112) та вирок «Pussy Riot» (2934) завершують трійку лідерів за кількістю переглядів. У серпні в ефірі телеканалу «1+1» був представлений репортаж про святкування Успіння Пресвятої Богородиці, також матеріал про скандальний випадок з цілуванням руки Президенту Путіну. Мав місце репортаж про храм у Коломиї УГКЦ.

Найменше з-поміж п'яти каналів релігійній темі у випусках новин в серпні присвятили «Новий канал» (5) [10] та «Україна» (3) [11]. З п'яти найбільш популярних за відвідуваністю були матеріали про «Спилювання хреста на Поклонній горі у Києві» 16 серпня (1750), «Суд над «Pussy Riot» 17 серпня (1633), виступ Мадонни в підтримку гомосексуалістів в Москві, коментар священника та православний патруль 17 серпня (1002).

Аналогічна ситуація на телеканалі «Україна» у серпні 2012 року. Про «Спилювання хреста на Поклонній горі» 16 серпня (1234), «Суд над «Pussy Riot» 17 серпня (798), «Сюжет про молитву в церквах Донеччини за дощ у спеку» 2 серпня (221). Варто відзначити, що у підготовці матеріалу про спилювання хреста представники телеканалу «Україна» чи не єдині взяли коментар у греко-католицького священника, оскільки святиня була встановлена саме їхньою конфесією.

Отже, виходячи з проведеного нами аналізу, можемо зробити висновки: з-поміж згаданих типів релігійної журналістики російським науковцем Максимом Шевченком [22], у світських випусках телевізійних новин України, як рейтингових ЗМК серед глядацької аудиторії найбільше використовується тип – **незалежна журналістика** (*журналісти самостійно намагаються розібратись у релігійних проблемах без коментарів священнослужителів, експертів*), **конфесійна журналістика** (*репортери розповідають про свята та святині окремих конфесій*), **релігійно-політична журналістика** (*озвучується позиція церкви на політичні процеси в державі*).

Саме надмірне захоплення скандальними та богохульними темами на релігійну тематику у своїх випусках більшістю українських телеканалів не сприяє утвердженню серед глядацької аудиторії відчуття проживання у християнській державі. Висвітлення у серпні 2012 року діяльності руху «Фемен» чергове тому підтвердження. У цьому контексті слухна пропозиція лунала від кореспондентів телеканалу «ЗІК» про оголошення інформаційного бойкоту журналістами, руху «Фемен». Їхня діяльність – справа правоохоронних органів, а не журналістів.

Таким чином у рубриці «Релігія» більшості провідних телеканалів домінують скандальні репортажі. Натомість чимало цікавих та гострих тем, про які писали релігійні ЗМІ просто були проігноровані у серпні: «будівництво Десятинної церкви», «заява Блаженнішого Святослава Шевчука предстоятеля УГКЦ про потребу у налагодженні діалогу з патріархом Кірілом».

Через такі показники говорити про вплив РЖ на формування громадської думки серед аудиторії говорити зарано.

Попри задекларовані у Конституції України принципи відокремлення церкви від держави, закріплені у Статті 35 Конституції України, та про взаємне невтручання у компетенцію одна одної, саме виважена державна політика здатна зробити героями релігійної тематики не оголених дівчат руху «Фемен», а священнослужителів та їхніх вихованців. Співфінансування в кіно та мультиіндустрію, державні конкурси кіносценаріїв, здатні змінити релігійну ситуацію та міжконфесійних клімат на краще. В цьому контексті особливо варто звернути увагу на Державні ЗМІ.

Список використаної літератури

1. Балаклицький М. Перспективи протестанської журналістики // Вісник КНУ ім. Тараса Шевченка. – К., 2008. – С. 32–36. – (Сер.: Журналістика; вип. 16).
2. Бойко А. Преса православної церкви в Україні. Культура. Суспільство. Мораль / А. Бойко. – Дніпропетровськ, 2002.
3. Бойко А. А. Релігія в мас-медіа України: Тексти лекцій / А. А. Бойко. – К. : Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Інститут журналістики. – 2009. – 158 с.
4. Бойко А. Церковна преса. Якою вона має бути / . [Електронний ресурс]. – За даними електронної бібліотеки Інституту журналістики. – Режим доступу до джерела: <http://journlib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=1896>.
5. Гавриш О. Сім світильників України / Дзеркало тижня // 11–17 травня 2002 р.
6. Інтернет-сторінка телеканалу «1+1»/ <http://www.1plus1.ua/>
7. Інтернет-сторінка телеканалу «Інтер» <http://inter.ua/uk/>
8. Інтернет сторінка телеканалу «Новий канал» <http://www.novy.tv/>
9. Інтернет сторінка телеканалу «ICTV» <http://ictv.ua/ru>
10. Інтернет сторінка телеканалу «Україна» <http://kanalukraina.tv/>
11. Любський В. І. Релігієзнавство : підручник / В. І. Любський, В. І. Теремко – К. : Академвидав 2006. – 432с.
12. Перехейда В. Преса і християнське виховання молоді : навч. посібник / Валентин Вікторович Перехейда. – К., 2009. – С. 29.
13. Релігійна інформаційна служба України [Електронний ресурс]. – Режим доступу до джерела: gisu.org.ua/ua/index/all_news/cultu.
14. Рибачук М. Ф. Українська Церква: історія, сучасність, персоналії / М. Ф. Рибачук. – К., 2001. – 288 с.
15. Уніан-релігії [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://religions.unian.net/ukr/detail/10750>
16. Фокус-група [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.chtotakoe.info/articles/fokus-gruppa_616.html

Стаття надійшла до редколегії 10.12.12

Прийнята до друку 16.12.12

**THE CONCEPT OF “RELIGIOUS JOURNALISM”
AND NEWS COVERAGE ON CHRISTIAN THEMES
IN DOMESTIC ELECTRONIC MEDIA**

Andriy Smus’

*Academic S. Demianchuk International Economics and Humanities University,
Akad. S. Demianchuk Str., 4, MEGU, Rivne, 33027, Ukraine,
e-mail: mitchukoa@ukr.net*

This article is the attempt to make the deep analysis and to define the reasons of coming into being the idea of “religion journalism” in the national journalism.

Key words: religion journalism, influence to the audience, the most popular Ukrainian TV channels, confession divides, informational news issue, hypothetic-deductive and empiric methods, analysis, ratings.

**ПОНЯТИЕ «РЕЛИГИОЗНАЯ ЖУРНАЛИСТИКА» И ОСВЕЩЕНИЕ
НОВОСТЕЙ НА ХРИСТИАНСКУЮ ТЕМАТИКУ В ОТЕЧЕСТВЕННЫХ
ЭЛЕКТРОННЫХ СМИ**

Андрій Смусть

*Международный экономико-гуманитарный университет
имени академика Степана Демьянчука,
ул. акад. С. Демьянчука, 4, МЕГУ, Ривне, 33027, Украина,
e-mail: mitchukoa@ukr.net*

Данная статья есть попыткой совершить глубокий анализ и определить предпосылки возникновения в отечественной журналистике такого понятия как «религиозная журналистика».

Ключевые слова: религиозная журналистика, влияние на аудиторию, популярные телеканалы Украины, конфессиональное распределение, информационный выпуск новостей, гипотетико-дедуктивный и эмпирический методы, анализ, рейтинги.